

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Appologetica declaratio Wymphelingij in libellum suum de integritate

Wimpfeling, Jakob

[Straßburg], [ca. 1505]

VD16 W 3342

Defensio [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-373557](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-373557)

ergo opinabilis / etiam si centū adduxerit doctores / sine
ratione loquentes / Ve autem nostris temporibus / quibus
siliquis opprimuntur veritates necessarie & morales. Va
le iterum ex Argentina extemporaliter.

Defensio et munimenta contra sa lasmam de nuditate crucifixi.

Fudel quamuis ignominiosissima morte christum
affecerint / nihil tamen in eo patrare potuerunt nisi
quod ipse Christus vellet / aut permetteret in se com
mitti & fieri. Dicente Esaia. Oblatus est quia ipse voluit.
Sed Christus nihil permisit in se exerceri / quod esset con
tra decorū & honestum. Inhonestum autē & indecorum
fuiſſet / Christum vel coram matre virgine pudicissima /
& alijs virginibus atq; matronis / que stabant iuxta crucē
Iesu: genitalia sua sustinuisse videri. Et si pontius aut Cen
turio / Romanā honestatem (qua in scenā absq; subligacu
culo nemo prodibat) in nostro saluatore nō obseruassent
tamen verisimile est / vel Nichodemū vel aliū deuotum
discipulū / exuto vestibus Iesu / genitalia tegmine aliquo
contexisse. Ne absq; subligaculo pendens / ab uniuersis
circūstantibus / saltem venerandis pudicissimisq; virgū
culis integerrimisq; matronis / ex omni parte nudus con
spiceretur. Si sanctū Franciscū a parentibus exutum sub
ligaculo & vili amictu cooperuit episcopus: Crediderim
eam pietatē & honestatē / ab aliquo vel romano vel ocul
to saltem discipulo / Circa Iesum fuisse impletam. Et nisi
hoc factum fuisset / Christus conformasset se in ara crucis
sacris priapi. in quibus pudenda / gentiles populo denū
dabant. Postmodū autē inductus est sacerdotibus femina
lium usus. Ad tegmē pudendorū ut habet Tho. in prima
secunde. Absit ut Christus viui & veri dei filius / in hoc
sūmo & saluberrimo sacrificio / in quo ipse fuit sacerdos
& sacrificium / Fuit ille qui offerebat / & ille cui offerebat

C ij

Augustino teste / nō abhorruisset a similitudine sacrificij
priapei. Possem hic adducere Lactantium antiquū theo-
logū . li. v. qui detestando inter cetera dicit : Quomodo
pudicitiam tuebuntur : qui colunt deam nudam & quasi
apud deos pstitutam? Quāta deuotionē suggereret me-
ditatio crucifixi etiā per pudenda denudati. Nouit pro-
be inclitus Ioannes Gerson / vir apud parisienses maxie
auctoritatis; & reuera doctus; purus atq; deuotus & sum-
mus animarū zelator / & ad serenandas pacificandasq; cō-
scientias aptissimus doctor / Misereat illorum deus / qui
sue fame suisq; sanctissimis scriptis detrahunt. Is inquam
Gerson / in fine de exercitijs discretis; deuotorū simplicitū
Vbi etiā expresse femoralitū Christi mentionē facit / sa-
tis pensiculate recenset; cōpertum esse ex nimia nudi cor-
poris dominici consideratiōe; execrandas & blasphemias
cogitationes profluxisse. Idem Ioannes Gerson / multis
tam & miris apud Lugdunū claret miraculis / ut grauissis
mi viri referunt. Et lugdunē. ecclesie capitulū; ad reuerē-
dum p̄m Cristophorū Basiliē ep̄m; clarissime scripsit.
¶ Non aliter videtur sensisse diuus Augustinus in q̄rto
de doc. Christiana añ finem / ubi Noe a medio filio denu-
datum / & a maiore & minore contectū / typum dicit fuis-
isse future v̄itatis / & imaginē donice passiōis expressisse
Si ergo Noe nudat? / & mox optus fuit. cur nō christus
a iudeis omnino forsitan denudatus / ab aliquo homine
honestatē amante / fuisset in ea corporis pre (de qua dispu-
tamus) pie & reuerēter cōtectus? ¶ Ambrosius dixit
cōtrariū. Ad ambrosium cum eius bona venia / dico q̄
auctoritas sua tm̄ pbat / quātū ratio cōuincit / Ambrosio
Hieronius obuiat / asseuerans eius scripta a falsarijs esse
deprauata. ¶ Et Augustinus videtur idipsum velle.
Atq; Gerson nobiscum consentit / Sed & deuotissimus
Bernhardus singularis cultor / & exactissimus deuotissis-
musq; explorator passiōis dnice. In cantico suo / sic loqu

tur ad Christū. O q̄ pauper. O q̄ nudus / qualis es in cruce
ludus / diuersorū iocus factus / sponte t̄m non coactus /
atritus membris oibus. Sanguis tuus habundāter; fusus
fluit incessanter; totus lotus in cruore; stans innotus in do
lore / precinctus vili tegmine. Quid q̄d & seraphicus ille
doctor Bonauētura / huic n̄re sententię astipulat / in libro
cui lignum vite nomē est; Ita dicēs in ca. Ihesus cruci clas
uatus. Ibiq; totus exutus / vili dumtaxat circumtectus ad
renes sudario. Neq; crediderim clerū aquensem septingē
tis iam fere annis errauisse / qui panniculū eum / quo chri
stus contactus fuit populo ostentat / & a Carolo magno
germano; cum alijs sanctissimis reliquijs; ad germaniam
& ad ciuitatē aquensem aduectus / perhibet. de quo ibidē
iam dudū / hec sequētia carmīa haud dubie / nō ab re neq;
falso / cōscripta fuisse & in p̄petuū lectū iri / certo constat.

¶ Carmina reliquiarū; a diuo Carolo mag. e terra sc̄ta
ad Aquasgrani allatarū. In latere Imaginis. S. marie.

A duena sistite pedem / locus hic tibi mira relatu
Christifere ostendet virginis indusum
Subligarem & pannum quo nostre membra salutis

In cruce carnigeri tecta fuere dei
Panniculi & quibus est puer ad presepe volutus

Factus & immunis frigoris omnipotens

Adde etiam pannum baptiste morte sacratum

Septenni spatio hec cernere quisq; potest

Carolus a grecis nostram huc aduexit ad urbem

Hoc posuitq; loco / laus tibi summe deus

Et Rabanus / de laudibus sancte Crucis.

Veste quidem parua hic tegitur qui continetastra

Atq; solum palmo claudit ubiq; suo.

¶ Ia. V. S. ad x̄pm p̄ remissionē peccatorū ōo elegiaca.

Christe dei patris non enarrabile verbum.

Perpetua genitus qui deitate cluis. id est splendes

Humanum misere ne prorsus plasma perirer.

C iij

Ne moriens stigtas ingrederetur aquas
E celo penetras benedicte virginis aluum.
Nasceris ablueris sacraque verba doces
Das egris placidam mira virtute salutem
Nec de dignaris tristitia multa pati.
Dira crucis tandem pro me tormenta subisti
Prebens tortori corpora tota fero
Quicquid inhorribiles poterat confingere penas
Manfue te passus more bidentis etas
Vt me de stygia posses saluare palude
Inque paterna mihi regna paterct iter
Tantus amor, pietasque ingens, dilectio tanta,
Excitat a firmo pectore christe meo?
An ne mea labi poterunt hinc mente dolores
Lancea crux clauis, sputa, flagella, vepres?
Absit ut ingratus tanto bone christe labori
Non videar lacrimas fundere sepe meas
Absit ut in veteris recidam vestigia vite
Absit ut has spinas, vinclaque semper amem.
Multa quidem feci que me fecisse rubesco.
Et totiens animam comaculasse pudet
Heu pudet in vicium quoduis ignauiter isse
Heu mihi cur preceps in mala quecque rui.
Nam nisi firma tue mihi spes esset pietatis
Exanimis ratio victa timore cadat.
At tu dixisti o verax sapientia patris.
Prauorum mortem displicuisse tibi.
Verum malle suam quemuis reparare salutem
Contritumque animum te neque respuere
Nunc ego peccator vitiorum pondere pressus.
Accelerans placidam (te rogo) confer opem.
Quo non est maior toto peccator in orbe
Non tamen abieci spemque fidemque meam
Da veniam misero, cor dilue, crimina tolle

Aspergar christi sanguine, mundus ero.
Tende manum tremulo, presens sit dextra petenti.

Vltro qui cecidi, te peto sponte leua.
Suscipe me profugum, vertentem terga require
Denuo fac, portem militis arma tui

Iam mecum statui, iam iam libet, & mea mens est

Que tibi displiceant abstinuisse deus
Tu modo presidium, dux princeps, & pater allis

Et tua sit mecum gratia summe Iesu

Redde mihi vires, pugnare viriliter opto

In bellum spretis hostibus ire libet.

Corpore dum tenero mens immortalis abibit

Morsq; volet sensus eripuisse meos.

Sis precor o Iesu ductor, fidusq; patronus

Tecq; auctore meus spiritus astra petat.

Hec Epistola cōplectit̃ in se epithoma li. de Integ;

Ignotus amicus emulo wijmpfelingi Caritatē optat.
E mule cur scribis libellū wijmpfelingi de integritate cū
suo auctore flāmis egere, quidnam in isto libro mali est?
Inducit ille primum teneros adolescentes ad castitatem;
multa dans remedia contra libidinē. Veluti senex & ex-
pertus, Paterno affectu: An tu castitatē odis? propter q̃
perpetuo (post adeptum etiam sacerdotium) cōseruandā
ad castum ordinem, ad castos patres, castus aduc puer in-
trahti; barbatus em̃ vix intrares. Suadet deinde secundā
integritatem qua vir verax sit & nō versipellis; An tu hāc
integritatis virtutem odio habes; Hortatur demum ad sa-
crarum studia litterarū: ex quinq; & quadraginta locis.
An tu sacras litteras: Christi q; legem spernis? Nonne cri-
stianus es; inter hec sincere scribit monachum non fuisse
Augustinū; nihil hoc adimit virtuti aut doctrine tue; nec
detrahit quicquā glorię ipsius augustini; qui teste petrar-
cha, ecclesie sol est, siquidē neq; gloriosissimus christus
monachus fuit. Dicit se in eodem libello wjympfelingus

diligere, omnes bonos & honestos religiosos. Si bonus
es, ab illo diligeris; nec te ipsum ex eorum cetu esse prodas,
quorum ille mores se scripsit probare non posse. Verū
iam libellus suus de integritate; in linguam germanicam
propediem imprimendus, ut cognoscat lenatus populus
& Argentinenſis si tu iuste illum cum auctore suo, vulca
no dignum scripseris; Si & ceteri tui similes merito ppter
hunc utilissimū libellum/ Iacobum odiant; probis affici
ant, & de eo male loquantur/ Desine mi frater, Desinant
& sedecim alij de quibus dixisti laceſſere Iacobum, Ha
bebit enim ille multos (ne dubita) defensores/ Memēto
vos non in statu detractōnis exercende, sed perfectionis
acq uirende cōstitutos esse/ Memēto apud Augustini
mensam hoc suum disthycon scriptum fuisse.

Quisquis amat dictis absentum rodere vitam

Hanc mensam inspidam nouerit esse sibi

Memores estote sententiae gregorianae vera iusticia com
passionē habet; falsa dedignationē; addo & detractōnē.
Si quid in illum inuehere; aut similem Georgio zingel
cere cacademō vobis suggererit/ resistite malicie suae pen
siculantes prius verba Ciceronis, Sepe vidi grauius offen
dere aīos auditorū, eos q̄ aliena flagicia dixere, q̄ eos qui
cōmisere/ Tā & si wymp, (qui cū multis annis familiarissi
me vixi) nihil in humanū deprehēderim unq̄ admisisse.
In eum qui scripsit libellum de integritate cū auctore suo
flamma egere magis q̄ censore hexastichon phileſy, V.
Inclyte monstraris hoc Augustine libello

Non de mendicis certo fuisse viris

Arma paraturum cernet maiora Iacobum

Liuidani rabidus comprimet ora canis

Seminet atra licet per cunctas murmura gentes

Ponam/ si quid sit Bardocuculla sciat

Finis

